

'De dood dreigt voor drugsverslaafden'

3

Methadon is in Oekraïne voor verslaafden goed verkrijgbaar. Op de door de Russen bezette Krim dreigt een tragedie, want in Rusland is het middel streng verboden.

De annexatie van de Krim door Rusland is vrijwel zonder bloedvergieten verlopen. Maar de invoering van Russische regelgeving op het schiereiland kan dodelijke gevolgen hebben voor drugsgebruikers en hiv/aids-patienten, waarschuwen Oekraïense hulpverleners. Oekraïne telt per hoofd van de bevolking meer gevallen van hiv/aids dan enig ander Europees land, vooral onder drugsgebruikers en vrouwelijke sekswerkers.

Volgens Elena Voskresenskaya, directeur van de in Kiev gevestigde AIDS Foundation East-West, ligt de toevoer van methadon voor drugsverslaafden op de Krim volledig stil. 'De verstrekking van dit middel (een alternatief voor heroïne en andere opiaten, red.) werd door de Oekraïense autoriteiten altijd streng gecontroleerd. Tot voor kort reden busjes met methadon onder politiebegeleiding van Kiev naar de Krim. De politie moest voorkomen dat het spul op de zwarte markt terecht zou komen. Maar de Russen laten geen transporten toe.'

Methadon is in Rusland illegaal. Ruim 800 mensen op de Krim zijn ervan afhankelijk. De voorraden zijn sinds begin deze maand op. Met ernstige gevolgen voor de gezondheid van de betrokkenen. Een geleidelijke afbouw, laat staan abrupt stoppen, kan leiden tot - onder veel meer - duizeligheid, slapeloosheid, maagklachten, hevige pijn in rug of benen. Op videobeelden die Voskresenskaya laat zien, zeggen inwoners van de Krim het ergste te vrezen. 'Als het methadonprogramma er niet meer is, zal ik er ook niet meer zijn,' zegt een van hen. Een ander noemt voortzetting van het programma een kwestie van leven of dood.

'De kans is groot dat de gedupeerden vervallen in hun oude gewoonte: op zoek gaan naar drugs, van welke kwaliteit dan ook. Ze riskeren hun leven,' zegt Oleksandr Ostapov, directeur van Return to Life, een organisatie die drugsgebruikers begeleidt. Hij werkt ook voor een organisatie die hiv-patienten helpt bij het verkrijgen van medicijnen (hiv-remmers). Op de Krim zijn ruim 3.400 mensen, onder wie 172 kinderen, daarop aangewezen. 'De voorraden zijn aan het einde van de zomer uitgeput.' Hij betwijfelt of de Russen tegen die tijd toestemming geven voor leveranties.

Meer dan 10.000 drugsgebruikers op de Krim nemen deel aan een programma voor het ruilen van gebruikte injectienaalden tegen

schone. Daarmee moet worden voorkomen dat het aantal hiv-besmettingen zich uitbreidt. 'De Russen staan het ruilen niet toe. Ze beschouwen het als 'propaganda voor drugsgebruik'. In Oekraïne bestaan nauwelijks beperkingen. Alleen minderjarigen hebben er geen recht op. Maar in de praktijk komen ze er toch wel aan, dankzij allerlei hulporganisaties' zegt Elena Voskresenskaya.

Wat zij en Ostapov 'de criminalisering van drugs' noemen, betekent dat niet alleen gebruikers, maar ook hulpverleners op de Krim kunnen worden aangeklaagd.

Beiden zijn in Nederland op uitnodiging van partnerorganisaties Mainline en AFEW Nederland. Zowel de Nederlandse als de Oekraïense clubs vallen onder de Russische wetgeving die buitenlandse ngo's (particuliere organisaties) verplicht zich als 'buitenlandse agent' te laten registreren.

Voor inwoners van de Krim die een beroep willen blijven doen op de Oekraïense gezondheidszorg, rest slechts migratie naar het vasteland. Ostapov: 'Dat is voor velen een betere optie dan te worden gegijzeld door de Russische president Poetin. Hij heeft de klok twintig jaar teruggedraaid.'

VAN ONZE VERSLAGGEVER THEO KOELÉ